

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-2

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Litovel, Masarykova ulice. Keramická plastika koníčka (obr. 67, str. 282).
Litovel, Masarykova Street. Ceramic sculpture of a horse (Fig. 67, Pg. 282).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

po konzultaci s historiky předběžně spojujeme s daňčí oborou a bažantnicí zřízenou v prostoru „Kralického háje“ Vratislavem II. z Pernštejna, která je zmiňována v dobových písemných pramenech.

Pavel Fojtík

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). „Za tržištěm“, Parz. Nr. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 und 7357/10. Neuzeit. Wirtschaftlicher Hinterland des Geheges. Rettungsgrabung.

RAJHRAD (OKR. BRNO-VENKOV)

Klášter. Novověk. Kostel. Záchranný výzkum.

V mariánské kapli kostela sv. Petra a Pavla byly dokumentovány částečně odkryté konstrukce barokních podlah a terénních zpevnění.

David Parma

Resumé

Rajhrad (Bez. Brno-venkov). Kirche. Neuzeit. Rettungsgrabung.

ROSICE (K. Ú. ROSICE U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Zámek Rosice, Žerotínovo náměstí 1. Vrcholný středověk, novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

Archeologický ústav Moravského zemského muzea zajišťoval archeologický dohled a výzkum na stavbě „Rosice – Zámek, TS, NN, rekonstrukce vedení“. Výzkum proběhl v měsících srpnu až září, a to pouze v rámci liniových výkopů. Zkoumaných ploch bylo několik. Pod jihozápadním křídlem zámku byl zachycen relikt barokní kanalizace, která byla již značně narušena dřívějšími recentními výkopy. V prostoru zámeckého parku, za budovou, kde v současnosti sídlí Středisko volného času Rosice, byla zachycena kulturní vrstva, jež byla z velké části zničena při stavebních úpravách v 70. letech 20. století. Další kulturní, značně poničená vrstva se nacházela v poloze „U domečku“, kde jsou v současné době dílny Správy zámku Rosice. Poslední pozitivní plocha byla situována na vnitřním nádvoří zámku, u severní zdi severního křídla. Šlo o ojedinělé nálezy keramiky z rozrušené kulturní vrstvy. Byla získána především keramika datovaná do vrcholného středověku až novověku a zvířecí kosti.

Zdeněk Hájek, Jaroslav Dytrych

Resumé

Rosice (Rosice u Brna cadastre, Brno-venkov District) castle, Žerotínovo náměstí (Square) Nr. 1. Middle and Modern Ages. Castle. Rescue excavation.

RYMICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„SV část obce“. Raný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace výzkumu: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-03, v linii mezi body 481/124 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu Ústavu archeologické památkové péče Brno, pracoviště Kroměříž, bylo prozkoumáno celkem pět archeologických objektů sídlištního charakteru – sídlištní a zásobní jámy. Tyto objekty byly zachyceny pouze na malé části trasy komunikace II/490, osídlení však s jistotou pokračovalo dále severozápadním směrem. V tomto prostoru zemní pláň nedosahovala úrovně archeologických objektů a o jejich přítomnosti vypovídaly pouze ojediněle roztroušené artefakty. Přestože z výplně objektů pochází chronologicky smíšený keramický materiál, mohou být na základě nejmladších artefaktů datovány do raného středověku. Poměrně početné intruze mladší doby železné a doby římské ukazují na intenzivní protohistorické osídlení lokality. Starší osídlení bylo doloženo povrchovými sběry z prostoru zemní pláň a sousedního pole.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Rymice (Kroměříž District), NE area of the village. Early Middle Ages. Rescue Excavation.

SENETÁŘOV (OKR. BLANSKO)

Intravilán, parc. č. 87, 205/15. Středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu při výstavbě kanalizace na k. ú. obcí Jedovnice, Krasová, Kotvrdovice, Senetářov a při rekonstrukci ČOV v Jedovnicích (okr. Blansko) v letech 2017–2018 nebyly zachyceny vesměs žádné nové archeologické situace, neboť rýha byla vedena převážně jen pod novověkými komunikacemi nebo polními tratěmi s vysoko vystupujícím skalním podložím. V těchto úsecích výstavby byly sledovány většinou jen úpravy spojené s postupným zpevňováním vozovky během novověku (planýrky a stavebně-suťové závážky jam). Pouze

v Senetářově se zcela výjimečně podařilo zachytit na profilech rýh sledy komunikačních navážek s nejstarším datováním od cca 13.–14. století až po 16. století. Jednalo se o dva profily (WGS-84: P1 – 49.3546489N, 16.8045231E; P2 – 49.3546644N, 16.8029244E) před domy č. p. 35 a 140. Je to informace, která nás jen utvrzuje o vrcholně středověkém založení obce na bývalém holštejnském panství s původním centrem v Jedovnicích, které byly ze Senetářova dostupné přes Kotvrdovice, kde se nacházela tvrz (Belcredi 2006, 21, obr. 3). Obec Senetářov byla založena na východní straně panství společně s Krásenskem a Kulířovem.

Z mladších aktivit, spojených s podomáckou výrobou v 19.–20. století, byly ještě v Senetářově doloženy koncentrace odpadu z výroby knoflíků z perleti u domů č. p. 8, 33, 50, 135 a 220, který pravděpodobně dokumentuje produkci perleťářských dílen, pracujících souběžně s továrnou na výrobu knoflíků, založenou v Senetářově Alfonsem Tomkem (Tománkem?) v 70. letech 19. století (Gottwald 1972, 6; Obůrková 2015, 19).

Petr Kos

Literatura

Belcredi, L. 2006: *Bystřec. O založení, životě a zániku středověké vsi. Archeologický výzkum zaniklé středověké vsi na Dražanské vrchovině 1975–2005.* Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, Moravské zemské muzeum.

Gottwald, K. 1972: Perleťářství na Dražansku. *Vlastivědné zprávy Adamova* 16(1), 6–8.

Obůrková, I. 2015: *Perleťářství v Předíně do roku 1950* [online]. Rkp. bakalářské práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Katedra historie. Uloženo: Archiv závěrečných prací Masarykovy univerzity [cit. 2019-06-27]. Dostupné z <https://is.muni.cz/th/crhh2>.

Resumé

Senetářov (Bez. Blansko). Innenbereich der Gemeinde. Mittelalter, Neuzeit. Dorf. Rettungsgrabung.

SLATINICE (OKR. OLMOUC)

„Trávníky“, parc. č. 615/137, 615/138 a 615/139. Doba hradištní. Sídliště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 12. března až 23. května 2018 byl proveden záchraný archeologický výzkum při stavbě „Odebrání ornice a zpevnění podkladu pro přístupovou cestu k pozemkům, k. ú. Slatinice na Hané, okr.

Olomouc“. Na dotčené ploše o výměře téměř 2000 m², situované východně od stávající průmyslové zóny v poloze „Trávníky“ (ZM ČR 1:10000, list 24-22-22, 337:285, 338:285, 338:287, 341:287, 341:291, 337:291, 337:296, 337:295, 337:287), bylo odkryto a zdokumentováno celkem 21 objektů, které významně rozšiřují naše dosavadní poznatky o protohistorickém a raně středověkém osídlení místa.

Nejmladší komponentu osídlení místa tvoří čtyři objekty, v tomto případě zpravidla rozměrná obilná síla, která na základě sporadické keramiky a fragmentů žernovu spojujeme se Slovy předvelkomoravského až velkomoravského horizontu.

Pavel Fojtík

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc). „Trávníky“, Parc. Nr. 615/137, 615/138 und 615/139. Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

STARÉ MĚSTO (K. Ú. STARÉ MĚSTO U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ, OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

Ulice Na Valech, lokalita „Na Valách“, parc. č. 2423/38. Raný středověk (9.–10. století). Hradiště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum na ploše nálezově velmi významné lokality „Na Valách“ (ulice Na Valech) z období raného středověku byl pracovníky Centra slovanské archeologie Moravského zemského muzea realizován v měsících květnu až červenci 2018. Byl prováděn na ploše dosud nezastavěné zahrady, na mírně svažitém terénu severně od památníku Velké Moravy se základy kostela z poloviny 9. století. Výzkum byl vyvolán záměrem vlastníka pozemku vybudovat zde nový rodinný dům. V jižní části zmíněné zahrady byly přítomny v 30. letech 20. století objeveny kostrové hroby, které náležely k rozsáhlé raně středověké nekropoli zkoumané již v té době na jiném místě A. Zelnítem a poté zejména V. Hrubým. (Hrubý 1955; 1955a, 265–306, Galuška 2013, 174–203). Z toho důvodu se jevila jako velmi pravděpodobná možnost, že by se i v severní polovině zahrady mohly nacházet hroby, a to tím spíše, že další hroby byly odkryty také západně, v místech vozovky a sousedního domu.

V průběhu terénního výzkumu byla prozkoumána plocha o rozměrech 11 × 11 m (obr. 83). Byly na ní zaznamenány recentní zásahy související s výsadbou stromů a okrasných dřevin, případně s jejich likvidací. Na celé ploše – s přesahem i mimo rámec výzkumu